

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący)
SSN Waldemar Płóciennik (sprawozdawca)
SSN Paweł Wiliński

w sprawie **D. P.**

w przedmiocie warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 21 lutego 2024 r.,
kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego
od postanowienia Sądu Okręgowego w Sosnowcu
z dnia 30 czerwca 2022 r., sygn. akt VI Kow 649/22/wz,

**uchyla zaskarżone postanowienie w części dotyczącej
wyznaczenia wobec skazanego okresu próby (pkt 2) i sprawę w
tym zakresie przekazuje Sądowi Okręgowemu w Sosnowcu do
ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie VI Kow 649/22/wz, Sąd Okręgowy w Sosnowcu:

1. na zasadzie art. 77 § 1 k.k., art. 78 § 1 k.k. oraz art. 161 § 1 k.k.w. warunkowo zwolnił D. P., skazanego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Żywcu z dnia 23 maja 2013 r., sygn. akt II K 381/13, za przestępstwo z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k.,

na karę 2 lat pozbawienia wolności, z odbycia reszty zasadniczej kary pozbawienia wolności, której koniec przypadał na dzień 4 czerwca 2023 r.,

2. na zasadzie art. 80 § 1 k.k. wyznaczył warunkowo zwolnionemu okres próby wynoszący 3 lata,

3. na zasadzie art. 159 § 1 k.k.w. w zw. z art. 72 § 1 pkt 4 i 8 k.k. w okresie próby:

a) oddał warunkowo zwolnionego pod dozór kuratora sądowego Sądu Rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania skazanego,

b) nałożył na warunkowo zwolnionego obowiązki:

- podjęcia i wykonywania stałej pracy zarobkowej,

- przestrzegania porządku prawnego i zasad współżycia społecznego,

- naprawienia w całości szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego 87.222 zł w okresie próby,

W pkt 4 Sąd orzekł o kosztach sądowych.

W tym samym dniu, tj. 30 czerwca 2022 r., skazany D. P. został zwolniony z jednostki penitencjarnej.

Orzeczenie to nie zostało zaskarżone przez żadną ze stron i uprawomocniło się w dniu 8 lipca 2022 r.

Kasację na korzyść skazanego D. P. wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżając postanowienie Sądu Okręgowego w zakresie rozstrzygnięcia o długości okresu próby, zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść postanowienia naruszenie przepisu prawa materialnego - art. 80 § 1 k.k., polegające na wyznaczeniu warunkowo zwolnionemu D. P. okresu próby wynoszącego 3 lata, mimo że czas pozostały skazanemu do odbycia kary 2 lat pozbawienia wolności orzeczonej prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Żywcu z dnia 23 maja 2013 r. o sygn. akt II K 381/13, za przestępstwo z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., wynosił 11 miesięcy i 26 dni, w związku z czym okres próby nie mógł być dłuższy niż 2 lata” i wniósł o uchylenie postanowienia w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Sosnowcu.

Sąd najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna.

Zgodnie z treścią przepisu art. 80 § 1 k.k. w razie warunkowego zwolnienia czas pozostały do odbycia kary stanowi okres próby, który jednak nie może być krótszy niż 2

lata ani dłuższy niż 5 lat. Od powyższej reguły przewidziane zostały trzy wyjątki, z których pierwszy dotyczy skazanego określonego w art. 64 § 2 k.k. lub w art. 64a k.k., drugi warunkowego zwolnienia z kary 25 lat pozbawienia wolności, trzeci zaś z kary dożywotniego pozbawienia wolności. Regulacje te nie mają jednak zastosowania w sprawie D. P.

W rozpatrywanej sprawie przedmiotem warunkowego przedterminowego zwolnienia była kara 2 lat pozbawienia wolności orzeczona wobec D. P. wyrokiem Sądu Rejonowego w Żywcu z dnia 23 maja 2013 r. w sprawie II K 381/13, za czyn z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., co oznacza, że ustalenie okresu próby powinno nastąpić w tym wypadku według zasad określonych w art. 80 § 1 k.k.

Koniec odbywania kary orzeczonej wobec skazanego został wskazany na dzień 4 czerwca 2023 r. W dniu wydania przez Sąd Okręgowy w Sosnowcu postanowienia o zastosowaniu warunkowego zwolnienia okres pozostały do odbycia kary był krótszy od 2 lat i wynosił 11 miesięcy i 26 dni. W tej sytuacji jako okres próby, zgodnie z treścią art. 80 § 1 k.k., należało przyjąć minimalną granicę wyznaczoną przez ten przepis, a więc okres 2 lat (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 24 kwietnia 2013 r., II KK 257/12 i z dnia 14 lipca 2021 r., IV KK 266/21).

W tym stanie rzeczy wyznaczony D. P. okres próby nie mógł być zatem dłuższy niż 2 lata, w związku z czym Sąd Okręgowy w Sosnowcu ustalając w pkt 2 postanowienia ten okres na 3 lata, rażąco naruszył przepis art. 80 § 1 k.k.

Zauważyć należy, że Sąd Okręgowy w Sosnowcu podjął próbę sanowania popełnionego błędu i w dniu 4 listopada 2022 r. wydał postanowienie w trybie art. 163 § 2 k.k.w., na podstawie którego skrócił wyznaczony D.P. okres próby do 2 lat. Sąd Apelacyjny w Katowicach, po rozpoznaniu wniesionego przez prokuratora zażalenia, postanowieniem z dnia 7 grudnia 2022 r., sygn. akt II AKzw 2745/22, uchylił zaskarżone postanowienie, podkreślając że „zabieg” skrócenia okresu próby z 3 do 2 lat w takiej formie, w jakiej został dokonany, był niedopuszczalny, a jedyną dopuszczalną drogą konwalidacji zaistniałego błędu może być nadzwyczajny środek zaskarżenia.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie. Rozpoznający ponownie sprawę Sąd Okręgowy będzie zobowiązany do wyznaczenia okresu próby zgodnie z obowiązującymi regulacjami.

[PGW]

[a]